

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ
«Командир бойової машини реактивної артилерії» ВОС – 140

Затверджено

Розроблено Командуванням Сухопутних військ
Збройних Сил України

Професійний стандарт розроблено та
затверджено згідно з вимогами статті 4² Кодексу
законів про працю України на підставі:

- висновку Національного агентства
кваліфікацій, схваленого рішенням Агентства
№_____ від _____.2025 (відповідно до
протоколу засідання Агентства №_____ від
30.12.2025) про дотримання під час проекту
професійного стандарту вимог порядку
розроблення, введення в дію та перегляду
професійних стандартів, затвердженого
постановою Кабінету Міністрів України від
31.05.2017 року №373 (в редакції постанови
Кабінету Міністрів України 30.05.2025 № 622)

- висновку Профспілки працівників Збройних
Сил України щодо погодження проектів
професійних стандартів “Командир бойової
машини реактивної артилерії ” ВОС – 140
від _____.2025 №_____.

I. Назва професійного стандарту

Командир бойової машини реактивної артилерії ВОС – 140.

II. Загальні відомості про професійний стандарт**1. Мета діяльності за професією**

Застосування бойової машини та стрільба на ураження цілей.

2. Назва виду (видів) економічної діяльності, секції, розділу, групи, класу економічної діяльності та їх код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності» (за потреби)

Секція О	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	Розділ 84	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	Група 84.2	Надання державних послуг суспільству в цілому
				Клас 84.22	Діяльність у сфері оборони
				Клас 84.24	Діяльність у сфері охорони громадського порядку та безпеки

3. Назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професії згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»

Командир машини реактивної артилерії 0213.1

4. Узагальнена назва професії (за потреби)

- Командир бойової машини реактивної артилерії ВОС – 140.

5. Назви типових посад (за потреби)

Командир бойової машини реактивної артилерії.

6. Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їх) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій

Командир бойової машини реактивної артилерії, 3 клас.

7. Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи

Сертифікат про присвоєння (підвищення) класної кваліфікації за професією «Командир бойової машини реактивної артилерії» з додатком до сертифікату про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією «Командир бойової машини реактивної артилерії» або інші документи.

III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток

1. Здобуття професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій)

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій (умови допуску)
Командир бойової машини реактивної артилерії	Проходження військової служби без вимог до строку

2. Професійний розвиток:

з присвоєнням наступної професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій).

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій
Командир бойової машини реактивної артилерії	Документ, що підтверджує професійну кваліфікацію «Командир бойової машини реактивної артилерії». Два роки військової служби на посадах, що вимагають професійної кваліфікації «Командир бойової машини реактивної артилерії»

1) без присвоєння наступної професійної кваліфікації:
для вдосконалення (підтримання) професійної кваліфікації, в тому числі шляхом набуття нових/додаткових навичок/компетентностей.

Передбачено в межах бойової та спеціальної підготовки;

2) для підтвердження наявної професійної кваліфікації.

Не передбачено.

IV. Аббревіатури, скорочення (за потреби)

MGRS – The Military Grid Reference System;

УСК-2000 – Державна геодезична референсна система координат;

АК – артилерійський круг;

SALUTE – Size, Activity, Location, Unit, Time, Equipment.

STARLINK – інтернет термінал;

ТТХ – тактико-технічні характеристики;

ПАБ – перископічна артилерійська бусоль;

ІКС – інформаційна комунікативна система;

БпЛА – безпілотний літальний апарат;

РЕБ – радіоелектронна боротьба;

РЕР – радіоелектронна розвідка.

V. Опис трудових функцій

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
А. Безпечне поведження при роботі з бойовою машиною та боєприпасами	А1. Здатність дотримуватись індивідуальних заходів безпеки. Контроль виконання вимог безпеки екіпажем (розрахунком).	А1.31. Призначення, модифікації, склад, тактико-технічні характеристики, принцип роботи механізмів бойової машини. А1.32. Порядок заряджання та розряджання бойової машини, підготовки реактивних снарядів до стрільби (спорядження реактивних снарядів).	А1.У1. Організувати заряджання (розряджання) бойової машини. А1.У2. Спорядити, підготувати реактивний снаряд до стрільби.	А1.К1. Керувати розрахунком та організувати заходи на бойовій машині.	А1.В1. Дотримуватись та слідкувати (контролювати) за дотриманням заходів безпеки при поведженні з бойовою машиною та боєприпасами
		Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Бойова машина, навчальні боєприпаси, навчальні підривники			

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Б. Технічні характеристики, загальна будова, бойової машини.	Б1. Здатність застосувати вузли та механізми бойової машини.	Б1.31. Посадові обов'язки. Б1.31. Технічні характеристики, склад та загальний принцип роботи бойової машини та її механізмів.	Б1.У1. Керувати роботою екіпажу (розрахунку). Б1.У2. Застосувати електропривід (включити, застосувати, виключити). Б1.У3. Виявляти та усувати несправності під час експлуатації бойової машини.	Б1.К1. Контроль показчиків та приладів при застосуванні електроприводу. Б1.К2. Контроль за роботою екіпажу (розрахунку).	Б1.В1. Дотримуватись заходів правильного та безаварійного застосування, експлуатації механізмів та обладнання бойової машини.
	Б2. Здатність застосувати механічний приціл (прицільні пристрої) та механізми прицілу.	Б2.31. Технічні характеристики, склад та загальний принцип роботи механічного прицілу та його механізмів.	Б2.У1. Підготувати (застосувати) механічний приціл та його механізми до роботи (бойової роботи).	Б2.К1. Встановити, прочитати та передати відліки (значення) механізмів механічного прицілу.	Б2.В1. Точність, здатність повести самоконтроль показників (відліків та значень) під час використання механізмів прицілу та їх доповідь.
Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Бойова машина, макет механічного прицілу, плакати, навчальні фільми, презентації, методичні матеріали.					

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
В. Підготовка бойової машини до стрільби та маршу	В1. Здійснити контроль перевірки (вивірки, регулювання, усунення відхилень) механізмів прицільних пристроїв.	В1.31. Послідовність та порядок проведення перевірок прицільних пристроїв. В1.32. Порядок виправлення відхилень механізмів механічного прицілу.	В1.У1. Контроль перевірки (вивірки, регулювання, усунення відхилень) механізмів прицільних пристроїв (в тому числі, перевірки контрольного рівня, квадранта).	В1.К1. Визначення та виправлення відхилень.	Б1.В1. Провести контроль, визначити відхилення та виправити відхилення показників прицільних пристроїв.
	В2. Провести перевірку ланцюгів стрільби (електрообладнання), зусилля зриву стопора, перевірку напрямних калібром. Виконати затяжку стрічки пакету напрямних.	В2.31. Послідовність та порядок проведення перевірки ланцюгів стрільби. В2.32. Послідовність та порядок проведення перевірки зусилля зриву стопора. В2.33. Послідовність та порядок проведення перевірки напрямних калібром. Затяжку стрічки пакету.	В2.У1. Провести перевірку ланцюгів стрільби (електрообладнання), зусилля зриву стопора, перевірку напрямних калібром. Здійснити затяжку стрічки пакету. В2.У2. Усунути несправності при підготовці та під час стрільби.	В2.К1. Контроль та організація визначення відхилень показників, їх регулювання.	Б1.В1. Дотримуватись вимог технічної документації щодо вимог показників обладнання бойової машини. Вчасно виправляти виявлені відхилення показників (несправностей).
	В3. Підготувати реактивні снаряди до стрільби.	В3.31. Загальну будову, характеристики, принцип дії реактивних снарядів та підривників до них. В3.32. Порядок застосування гальмівних кілець до реактивних снарядів. В3.33. Приведення реактивного снаряду у споряджений вид.	В3.У1. Підготувати реактивний снаряд до стрільби відповідно до умов стрільби. В3.У2. Виміряти температуру заряду.	В3.К1. Доповісти показники температури заряду.	В3.В1. Дотримуватись вимог заходів безпеки при поводженні з боєприпасами.

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Бойова машина, навчальні снаряди та підривники, гальмівні кільця, запасні частини та приладдя з комплекту бойової машини, плакати, навчальні фільми, презентації, методичні матеріали.				
Г. Технічне обслуговування бойової машини . Догляд за матеріальною частиною.	Г1. Виконати вимоги технічної документації щодо обслуговування бойової машини.	Г1.31. Вимоги технічного опису та інструкції з експлуатації бойової машини щодо її обслуговування та догляду. Г1.32. Види, вимоги та заходи догляду за матеріальною частиною. Застосування матеріалів, рідин, приладдя під час технічного обслуговування бойової машини.	Г1.У1. Виконати вимоги технічного опису та інструкції з експлуатації бойової машини щодо її обслуговування та догляду за матеріальною частиною. Г1.У2. Здійснити чищення, змащування, обслуговування матеріальної частини бойової машини (в тому числі механізмів механічного прицілу, механізмів наведення).	Г1.К1. Контроль вимог технічної документації з метою своєчасного обслуговування бойової машини (тримання у постійній готовності). Г1.К2. Організація технічного обслуговування, підтримання озброєння в постійній готовності.	Г1.В1. Дотримуватись та слідкувати за дотриманням вимог заходів безпеки при поводженні з отруйними рідинами під час обслуговування бойової машини.
		Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Бойова машина, запасні частини та приладдя з комплекту бойової машини, масла та рідини, презентації, методичні матеріали.			
Г. Дії обслуги при бойовій машині (бойова робота). Вибір, підготовка, заняття, ведення вогню та залишення вогневої позиції).	Г1. Виконати основні заходи з вибору вогневої позиції.	Г1. 31. Вимоги щодо вибору вогневої позиції. Г1. 32. Функції застосування ІКС «Кропива» (для виконання вимог вибору вогневої позиції). Г1. 33. Порядок приведення перископічної артилерійської бусолі до роботи.	Г1. У1. Здійснити перевірку місцевості наявності мінно – вибухових загороджень (пристроїв). Г1. У2. Здійснити РХБ розвідку. Г1. У3. Визначити на місцевості основний напрямок стрільби (напрямок на ціль).	Г1. К1. Увага, точність та контроль під час виконання завдань (практичних заходів). Г1. К2. Стрессова стійкість за умов застосування противником вогневого впливу під час виконання заходів.	Г1.В1. Дотримуватись вимог безпеки та живучості розрахунку.

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
		Г1. 33. Порядок визначення кутів (горизонтальних та вертикальних) за допомогою ПАБ.	Г1. У3. Вибрати місце бойової машини (відмітити). Г1. У4. Визначити найменший приціл. Г1. У5. Застосувати функції ІКС «Кропива» та ПАБ при виконанні заходів вибору вогневої позиції.		
	Г2. Здатність виконати основні заходи з підготовки вогневої позиції.	Г2. 31. Вимоги щодо підготовки вогневої позиції. Г2. 32. Функції застосування ІКС «Кропива» (для виконання вимог підготовки вогневої позиції). Г2. 33. Порядок застосування перископічної артилерійської бусолі (ПАБ).	Г2. У1. Підготувати ПАБ до роботи. Г2. У2. Визначити інтервали, уступи та перевищення. Г2. У3. Вибрати точку наведення, визначити кутоміри. Г2. У4. Визначити дирекційні кути. Г2. У5. Визначити координати та висоту бойової машини. Г2. У6. Виконати наведення (надання ОН) БМ на ціль. Г2. У6. Застосувати функції ІКС «Кропива» та ПАБ при виконанні заходів підготовки вогневої позиції.	Г2. К1. Увага, точність та контроль під час виконання завдань (практичних заходів). Г2. К2. Стрессова стійкість за умов застосування противником вогневого впливу під час виконання заходів.	Г2.В1. Дотримуватись вимог безпеки та живучості розрахунку.

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
	ГЗ. Ведення вогню.	ГЗ. 31. Функції застосування ІКС «Кропива» (для визначення установок для стрільби).	ГЗ. У1. Застосувати функції ІКС «Кропива» для визначення установок по цілі та її пристрілювання. ГЗ. У2. Вести вогонь по цілі залпами та одиночним вогнем.	ГЗ. К1. Увага, точність та контроль під час визначення установок (стрільби). ГЗ. К2. Стресова стійкість за умов застосування противником вогневого впливу під час виконання заходів.	ГЗ.В1. Точність, здатність повести контроль проведених розрахунків (даних, установок) під час визначення установок для стрільби.
	Г4. Заняття (залишення) вогневої позиції. Виконання заходів живучості та безпеки дій розрахунку під час переміщення.	Г4. 31. Умови та зміст завдань під час заняття вогневих позицій. Г4. 32. Заходи живучості та безпеки дій розрахунку під час переміщення. Г4. 33. Класифікація, види та основні характеристики ударних та розвідувальних дронів (дронів - камікадзе).	Г4. У1. Зайняти (залишити) вогневу позицію. Г4. У2. Здійснити заходи маскуванню під час переміщення. Г4. У3. Здійснити заходи протидії розвідці противника та введення його в оману. Г4. У4. Вміло керувати діями екіпажу (розрахунку).	ГЗ. К1. Організація та вчасне виконання вказаних (визначених) заходів та завдань.	Г4.В1. Відповідальність та індивідуальний підхід до виконання заходів безпеки дій, протидії розвідці противника та введення його в оману.
Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Бойова машина, перископічна артилерійська бусоль (ПАБ), засоби для РХБ розвідки, кілки, віхи, навчальна карта місцевості, АК з МПЛ 50, компас, планшети з ІКС «Кропива», засоби маскуванню, навчальні снаряди та підрильники, гальмівні кільця, запасні частини та приладдя з комплекту бойової машини, плакати, документи СОБ та командира бойової машини, навчальні фільми, бланки, презентації, методичні матеріали.					

VI. Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями (за потреби)

Не регламентується.

VII. Відомості про розроблення та затвердження професійного стандарту

1. Повне найменування розробника професійного стандарту

Командування Сухопутних військ Збройних Сил України.

2. Назва та реквізити документа, яким затверджено професійний стандарт

Наказ командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від _____.2025 № _____.

3. Реквізити висновку суб'єкта перевірки про дотримання вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів під час підготовки проєкту професійного стандарту

Висновок Національного агентства кваліфікацій до проєкту професійного стандарту «Командир бойової машини реактивної артилерії» від _____.2025, схвалений рішенням Агентства від _____.2025 №____ (відповідно до протоколу засідання Агентства від _____.2025 №____ (____)).

4. Реквізити висновку репрезентативних всеукраїнських об'єднань професійних спілок на галузевому рівні про погодження проєкту професійного стандарту

Висновок професійної спілки працівників Збройних Сил України щодо погодження проєкту професійного стандарту «Командир бойової машини реактивної артилерії» від _____.2025 №____.

VIII. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру

IX. Рекомендована дата перегляду професійного стандарту

Листопад 2030 року.